

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Tomáše Kocourka a soudkyň Evy Šonkové a Sylvy Šiškeové v právní věci návrhu **M. H.**, zastoupeného Mgr. Martinem Ondrouškem, advokátem, se sídlem Kšírova 228/84, Brno, na obnovu řízení ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 14 Kse 1/2021, o námitce podjatosti členů kárného senátu č. 14 Nejvyššího správního soudu ve věci vedené pod sp. zn. 14 Kse 1/2024,

t a k t o :

- I. Členové kárného senátu č. 14 Nejvyššího správního soudu JUDr. Jiří Palla, JUDr. Jitka Dýšková, Mgr. Stanislav Molák, Mgr. Štěpán Holub a JUDr. Petra Janoušková **n e j s o u** vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 14 Kse 1/2024.
- II. Přisedící kárného senátu č. 14 Nejvyššího správního soudu Mgr. Jan Valenta **j e v y l o u č e n** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 14 Kse 1/2024.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Dne 5. 2. 2021 ministryně spravedlnosti podala návrh č. j. MSP-14/2020-ODKA-KEU/24 na zahájení řízení o kárné odpovědnosti soudního exekutora Mgr. Jaroslava Homoly.

[2] Senát č. 14 Nejvyššího správního soudu (dále též „kárný senát“) rozhodl při jednání konaném dne 10. 4. 2024 tak, že uznal Mgr. Jaroslava Homolu (dále jen „kárně odsouzený“) vinným ze spáchání závažného kárného deliktu podle § 116 odst. 3 písm. a), b) a odst. 5 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), za což mu uložil kárné opatření spočívající v odvolání z exekutorského úřadu (dále jen „rozhodnutí kárného senátu“). Následně dne 29. 4. 2024 kárný senát vyhotovil a odeslal písemné znění rozhodnutí č. j. 14 Kse 1/2021-355 (dále jen „písemné vyhotovení rozhodnutí“).

[3] Dne 23. 4. 2024 vyrozuměl M. H. Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) o skutečnosti, že kárně odsouzený zemřel dne 7. 4. 2024. Následně dne 9. 7. 2024 podal M. H. jakožto syn, dědic a správce pozůstalosti kárně odsouzeného návrh na obnovu řízení

vedeného pod sp. zn. 14 Kse 1/2021 (návrh na obnovu řízení je veden pod sp. zn. 14 Kse 1/2024). Odůvodnil jej tím, že kárně odsouzený zemřel tři dny před vyhlášením rozhodnutí kárného senátu. Nebyla tak splněna jedna z podmínek řízení, v důsledku čehož mělo být kárné řízení zastaveno.

[4] NSS přípisem ze dne 11. 7. 2024, č. j. 14 Kse 1/2024-10, poučil M. H. o složení kárného senátu, který bude ve věci jeho návrhu na obnovení řízení rozhodovat. O věci mají rozhodovat členové kárného senátu č. 14 NSS JUDr. Jiří Palla, JUDr. Jitka Dýšková, Mgr. Stanislav Molák, Mgr. Jan Valenta, Mgr. Štěpán Holub a JUDr. Petra Janoušková. M. H. byl rovněž poučen, že pokud má za to, že některý z vyjmenovaných soudců, přísedících či jejich náhradníků je z posuzované věci vyloučen pro svůj poměr k věci, účastníkům, nebo k jejich zástupcům, může namítnout jejich podjatost. Námitku podjatosti bylo možné podat ve lhůtě jednoho týdne od doručení tohoto přípisu. Tento přípis byl zástupci M. H. doručen dne 11. 7. 2024 přihlášením do datové schránky.

[5] Dne 16. 7. 2024 podal M. H. námitku podjatosti všech členů kárného senátu. Uvedl, že v bodě 29 odůvodnění písemného vyhotovení rozhodnutí kárný senát konstatoval, že v rámci tohoto řízení není možné zohlednit úmrtí kárně odsouzeného. V bodě 30 kárný senát uvedl, že v jeho postupu, který předcházela vyhlášení kárného rozhodnutí, nelze shledat jakékoliv pochybení, i když bylo následně náležitě doloženo, že kárně odsouzený krátce předtím zemřel. Členové kárného senátu tak *de facto* prejudikovali svůj závěr o právních důsledcích úmrtí kárně odsouzeného, když implicitně vyjádřili své přesvědčení, že ani návrhem na obnovu řízení není možné zohlednit tuto novou skutečnost.

[6] K námitce podjatosti se vyjádřili všichni členové kárného senátu. JUDr. Jiří Palla, JUDr. Jitka Dýšková, Mgr. Stanislav Molák, Mgr. Štěpán Holub a JUDr. Petra Janoušková uvedli, že k účastníkům, jejich zástupcům ani k posuzované věci nemají žádný vztah a nejsou jim známy žádné skutečnosti, pro které by měli být vyloučeni z projednávání a rozhodování o věci.

[7] Přísedící Mgr. Jan Valenta ve svém vyjádření rovněž uvedl, že se necítí být v posuzované věci podjatý. Současně upozornil, že jeho manželka Mgr. Lucie Valentová byla rozhodnutím prezidia Exekutorské komory ČR ze dne 10. 5. 2024, č. j. Zast/3/2024-11, ustanovena zástupkyní kárně odsouzeného. Tomu totiž zanikl výkon exekutorského úřadu a jeho předchozí zástupkyně požádala o zproštění z funkce. Manželka přísedícího Mgr. Jana Valenty přichází v rámci výkonu činnosti zástupkyně kárně odsouzeného do styku s M. H., který je správcem dědictví po kárně odsouzeném. Přísedící Mgr. Jan Valenta byl osobně přítomen třem jednáním, kterých se zúčastnil i M. H.

[8] Námitka podjatosti byla postupem podle § 8 odst. 5 věty páté zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), předložena k rozhodnutí druhému senátu NSS. O námitce podjatosti člena senátu NSS totiž rozhoduje jiný senát téhož soudu (viz usnesení NSS ze dne 10. 7. 2003, č. j. Nao 28/2003-5, č. 49/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 12. 2. 2013, č. j. Nao 7/2013-47).

[9] Podle § 10 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů (dále jen „zákon o kárném řízení“), „[n]a vyloučení člena senátu

pokračování

z projednávání a rozhodování věci se přiměřeně použije ustanovení zvláštního právního předpisu“. Tímto zvláštním předpisem je s. ř. s. (viz usnesení NSS ze dne 31. 5. 2023, č. j. Nao 80/2023-66). Pokud níže citované předpisy zmiňují soudce, myslí tím i přísedící, kteří mají v kárných senátech obdobné postavení jako soudci a na které je nutno tato ustanovení aplikovat přiměřeně. Platí tedy, že § 8 s. ř. s. se přiměřeně užije na vyloučení přísedících kárného senátu (viz usnesení NSS ze dne 9. 2. 2011, č. j. Nao 9/2011-148). Proto i v posuzované věci NSS používá pojem „soudce“ s tím, že tento pojem zahrnuje i přísedící.

[10] Podle § 5 odst. 3 zákona o kárném řízení se na práva a povinnosti přísedících kárných senátů přiměřeně použijí ustanovení o právech a povinnostech přísedících podle zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů (zákon o soudech a soudcích). Soudci a přísedící jsou při výkonu své funkce nezávislí a jsou vázáni pouze zákonem. Jsou povinni rozhodovat nestranně a spravedlivě. Ochrana nezávislosti a nestrannosti přísedících proti narušování nebo ohrožování ze strany třetích osob je garantována ve stejné míře jako u soudců (viz § 79 odst. 1 a 2 zákona o soudech a soudcích).

[11] Podle § 8 odst. 3 s. ř. s. pokud soudce zjistí důvod své podjatosti, oznámí takovou skutečnost předsedovi soudu a v řízení zatím může provést jen takové úkony, které nesou odkladu. Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. účastník řízení může namítnout podjatost soudce. Existují tedy dva procesní způsoby, jimiž lze iniciovat rozhodování o vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci. Zprv podle § 8 odst. 3 má sám soudce povinnost oznámit předsedovi soudu skutečnosti, které by mohly zakládat pochybnosti o jeho nepodjatosti. Zadruhé podle § 8 odst. 5 může účastník řízení uplatnit námitku podjatosti vůči konkrétnímu soudci. V posuzované věci M. H. uplatnil námitku podjatosti a v návaznosti na to přísedící Mgr. Jan Valenta upozornil předsedu soudu na jiné skutečnosti, které by mohly zpochybnit jeho nestrannost. Vyjádření soudce k námitce podjatosti vznesené účastníkem řízení ve smyslu § 8 odst. 5 s. ř. s. není oznámením soudce ve smyslu § 8 odst. 3 s. ř. s., a nezakládá pravomoc předsedy soudu rozhodnout o námitce podjatosti vznesené účastníkem řízení (viz usnesení NSS ze dne 22. 9. 2009, č. j. Nao 60/2009-277, č. 2015/2010 Sb. NSS). Na nové skutečnosti uvedené ve vyjádření soudce je ovšem třeba nahlížet jinak.

[12] V posuzované věci tak došlo k souběhu obou způsobů iniciování rozhodování o vyloučení soudce – jeden důvod vyloučení byl uplatněn v námitce vznesené účastníkem řízení, druhý (obsahově zcela odlišný) důvod byl oznámen členem kárného senátu. Nejvyšší správní soud rozhodl o námitce podjatosti uplatněné M. H. a o oznámení Mgr. Jana Valenty společně.

[13] Institut vyloučení soudce zajišťuje, aby projednání a rozhodování o věci bylo nezávislé, nestranné a spravedlivé (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod). Vyloučení soudce je výjimkou z ústavní zásady, podle které nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, srov. též usnesení NSS ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003-16).

[14] Nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k posuzované věci v širším smyslu. O ní je schopen relativně

přesně referovat toliko soudce sám, a proto je obtížné jeho vnitřní rozpoložení objektivně přezkoumat. Proto je nutné kategorii nestrannosti soudce vnímat v rovině objektivní (viz usnesení NSS ze dne 9. 2. 2011, č. j. Nao 9/2011-148). Z objektivního hlediska se zkoumá, zda existují okolnosti, které by mohly vzbudit legitimní pochybnosti o soudcově nepodjatosti. Pokud takové okolnosti existují a jejich vliv na soudcovu nestrannost nelze vyloučit, musí být soudce z projednávání a rozhodování vyloučen (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 370/04, č. 159/2004 Sb. ÚS, nebo ze dne 8. 3. 2005, sp. zn. III. ÚS 448/04, č. 51/2005 Sb. ÚS). Je nezbytné posoudit obě tato hlediska nebo jejich kombinaci. I když se soudce subjektivně necítí být podjatým, objektivně mohou vzniknout pochybnosti o jeho nepodjatosti (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 3. 2. 2021, č. j. Nao 173/2020-119, č. 4235/2021 Sb. NSS). K vyloučení soudce dochází nikoliv při prokázané podjatosti, ale již tehdy, když existují důvodné pochybnosti o jeho nepodjatosti (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, č. 127/1996 Sb. ÚS, nebo usnesení NSS ze dne 13. 4. 2010, č. j. Nao 13/2010-68).

[15] Podstatné je rovněž to, jak soudce působí navenek, tedy zda může u třetích osob vzbuzovat pochybnosti o své nestrannosti. Tento aspekt bývá označován jako tzv. teorie zdání nezávislosti a nestrannosti pro třetí osoby a je podstatný pro zachování důvěry v soudní rozhodování (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 7. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 722/05, nebo usnesení NSS ze dne 29. 7. 2021, č. j. Nao 150/2021-40, a ze dne 11. 3. 2024, č. j. Nao 23/2024-85). Neutrannost a nezávislost soudce je neodmyslitelnou součástí spravedlivého rozhodování, a tedy jedním z hlavních předpokladů pro důvěru občanů a jiných subjektů práva v právo a právní stát. Podle Evropského soudu pro lidská práva (dále také „ESLP“) požadavek nestrannosti chrání důvěru, kterou by měly soudy v demokratické společnosti vzbuzovat jak u veřejnosti (viz rozsudek ESLP ze dne 1. 10. 1982, Piersack proti Belgii, stížnost č. 8692/79), tak u účastníků řízení (viz rozsudek ESLP ze dne 26. 10. 1984, De Cubber proti Belgii, stížnost č. 9186/80).

[16] Mezi důvody pro vyloučení soudce se řadí poměr soudce k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům a podíl na předchozím projednávání věci. Zaprvé poměrem k věci se myslí přímý zájem soudce na projednávání věci, zejména pak na jeho výsledku (viz usnesení NSS ze dne 23. 1. 2013, č. j. Nao 1/2013-27). Pod tuto kategorii spadá rovněž situace, kdy soudce nabyde poznatky o věci jinak než při jejím projednávání. Zadruhé poměr k účastníkům řízení nebo k jejich zástupcům může nastat v případě, kdy má soudce k těmto osobám přátelský, antagonický, příbuzenský nebo jiný obdobný vztah. Pro posuzování závadnosti těchto vztahů musí být zkoumána jejich intenzita a časové hledisko. Nakonec pak důvod spočívající v podílu na předchozím řízení nastává v situaci, kdy soudce rozhodoval o totožné věci v jiné soudní instanci.

[17] Ústavní soud se v usnesení ze dne 2. 12. 2010, sp. zn. III.ÚS 3212/10, zabýval námitkou podjatosti soudce v trestním řízení. Uvedl, že příslušná úprava vyloučení soudců z rozhodování směřuje k tomu, aby ve věci jednal a rozhodoval soudce, jehož nestrannost nebude ovlivněna tím, že má sám osobní (pohnutkami osobního rázu motivovaný) zájem na výsledku řízení. Poměr vyloučené osoby k věci musí mít tedy zcela konkrétní podobu a osobní charakter, aby mohl být dostatečně pádným důvodem zakládajícím pochybnosti o schopnosti soudce nestranně přistupovat k věci a k úkonům jí se týkajícím.

pokračování

[18] Z výše uvedeného vyplývá, že vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci lze jen výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu mohou reálně bránit rozhodnout v souladu se zákonem nestranně, nezávisle a spravedlivě, případně i jen to, že o tom mohou být navenek pochybnosti (usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. Nao 173/2020-119).

[19] V první řadě se NSS vypořádal s námitkou podjatosti vznesenou vůči všem členům kárného senátu. Podle názoru M. H. členové kárného senátu v písemném vyhotovení rozhodnutí implicitně zaujali stanovisko, že úmrtí kárně odsouzeného není důvodem pro obnovu řízení.

[20] V bodě 29 písemného vyhotovení rozhodnutí kárného senátu je uvedeno, že „[j]elikož odvolání proti rozhodnutí v kárném řízení není přípustné, stalo se v projednávané věci odsuzující rozhodnutí pravomocným již okamžikem jeho vyhlášení, takže jeho právní moc se neodvívá až od doručení písemného vyhotovení účastníkům kárného řízení, podobně jako je tomu u rozhodnutí odvolacího soudu v trestním řízení [...]. Proto již v rámci tohoto kárného řízení není možné zohlednit úmrtí kárně obviněného [...]. Nelze totiž nyní kárné řízení zastavit z důvodu zániku exekutorského úřadu smrtí soudního exekutora, k níž došlo tři dny před konáním ústního jednání, neboť vedle sebe nemohou existovat dvě pravomocná rozhodnutí, navíc s odlišným výsledkem.“

[21] V bodě 30 písemného vyhotovení rozhodnutí kárného senátu je konstatováno, že „[v] této souvislosti je nutné zdůraznit, že kárný senát jednal dne 10. 4. 2024 v nepřítomnosti kárně obviněného v souladu se zněním § 17 odst. 1 kárného řádu, neboť ten se před kárný soud bez omluvy nedostavil a nebyla zde vůbec žádná indicie o jeho úmrtí ve vzdálené cizině krátce před konáním ústního jednání. Navíc vyrozumění o něm obdržel kárně obviněný již dne 5. 3. 2024 s výzvou, aby předložil případnou plnou moc obhájci, který jej zastupoval při neúspěšném jednání o uzavření dohody o vině a kárném opatření. Na tuto výzvu však kárně obviněný vůbec nereagoval, plnou moc obhájci nepředložil, stanovisko ke kárnému návrhu nedoplnil ani nesignalizoval, že by se chtěl ústního jednání zúčastnit a při něm uplatnit svá procesní práva. Za této situace a při vědomí odmítnutí uzavření dohody o vině a kárném opatření ze strany soudního exekutora se kárný senát důvodně domníval, že kárně obviněný již na svou další obhajobu rezignoval [...]. V postupu kárného senátu, který předcházel vyhlášení odsuzujícího rozhodnutí, tedy nelze shledat jakékoli pochybení, i když bylo následně náležitě doloženo, že kárně obviněný krátce předtím zemřel.“

[22] NSS v posuzované věci shledal, že se kárný senát v písemném vyhotovení rozhodnutí nezabýval tím, zda skutečnost, že vyšla najevo po vyhlášení rozhodnutí kárného senátu, může být důvodem obnovy kárného řízení. Kárný senát pouze uvedl, že po nabytí právní moci jeho rozhodnutí, tedy po jeho vyhlášení dne 10. 4. 2024, vyšla najevo nová skutečnost. Objasnil, proč nemá úmrtí kárně odsouzeného vliv na právní moc rozhodnutí kárného senátu a proč nemůže rozhodnout o zastavení řízení. Dále vysvětlil, že ani při náležité péči nemohl před vyhlášením rozhodnutí zjistit, že kárně odsouzený zemřel, přičemž byly naplněny podmínky pro projednání kárného návrhu v jeho nepřítomnosti. Jinými slovy kárný senát v těchto částech písemného vyhotovení rozhodnutí odůvodnil, že jeho procesní postup ve věci byl v pořádku, přičemž již vyhlášené rozhodnutí nemůže zvrátit ani z důvodu, jenž vyšel najevo po vyhlášení rozhodnutí. Tato argumentace nemůže mít za

následek podjatost soudců, neboť kárný senát nezaujal ani implicitní stanovisko k přípustnosti či důvodnosti návrhu na obnovu řízení a otázkám souvisejícím s tímto mimořádným opravným prostředkem. Ze skutečnosti, že členové kárného senátu neshledali ve svém dosavadním postupu v kárném řízení žádné pochybení, nelze dovozovat, že by se stavěli *a priori* odmítavě k návrhu na obnovu řízení. V něm je ostatně uplatněna jako důvod obnovy skutečnost, kterou členové kárného senátu nemohli v době vyhlášení rozhodnutí vědět, přičemž obecně mezi podmínky obnovy řízení nepatří nezákonnost rozhodnutí, proti němuž návrh na obnovu směřuje.

[23] NSS doplňuje, že důvodem vyloučení soudců kárného senátu z projednávání a rozhodování o návrhu na obnovu řízení není ani to, že se podíleli na projednávání a rozhodování o věci, které se návrh na obnovu řízení týká (viz usnesení NSS ze dne 14. 1. 2021, č. j. Nao 3/2021-51).

[24] NSS se dále zabýval skutečnostmi, které by mohly vést k důvodným pochybnostem o nepodjatosti člena kárného senátu Mgr. Jana Valenty. Tyto skutečnosti lze rozdělit do tří okruhů. Zaprvé se jedná o stejnou skutečnost jako u výše zmíněných členů senátu, tedy že měl Mgr. Jan Valenta v rozhodnutí kárného senátu vyslovit svůj názor na to, že úmrtí kárně odsouzeného nemůže být důvodem pro obnovu řízení. Této námitce nelze přisvědčit ze stejných důvodů, jako tomu je u ostatních členů kárného senátu.

[25] Zadruhé může být důvodem pochybností o nepodjatosti Mgr. Jana Valenty skutečnost, že se setkal s M. H. Profesní vztahy mohou za určitých okolností vést k vyloučení soudce pro podjatost, zejména pokud má soudce k účastníkovi řízení nebo jeho zástupci natolik intenzivní a dlouhodobý vztah, že by mohl vyvolat objektivní pochybnosti o jeho nestrannosti. Na druhou stranu pouhá známost soudce s účastníkem řízení nepostačuje k tomu, aby byl vyloučen z projednávání a rozhodování o věci. Pro vyloučení soudce kvůli jeho vztahu k účastníkovi řízení je tedy nutné, aby tento vztah svou intenzitou přesahoval běžný společenský styk či známost. V posuzované věci se jednalo o tři jednání na profesní úrovni, během kterých Mgr. Jan Valenta podporoval svou manželku při výkonu její profesní činnosti. NSS dospěl k závěru, že v posuzované věci intenzita a dlouhodobost vztahu mezi Mgr. Janem Valentou a M. H. není na základě tří setkání na profesní úrovni taková, aby bylo možné pochybovat o jeho nepodjatosti. Není důvod se domnívat, že mezi těmito osobami (bez přistoupení dalších skutečností) vzniklo profesní přátelství nebo jiný vztah, který by mohl vést k pochybnostem o nestrannosti Mgr. Jana Valenty.

[26] Zatřetí se jedná o skutečnost, že manželka Mgr. Jana Valenty byla jmenována do exekutorského úřadu jako zástupkyně kárně odsouzeného a v rámci výkonu své činnosti se dostává do styku s M. H.

[27] NSS považuje pro posouzení významu této skutečnosti za stěžejní, že zástupce soudního exekutora, jemuž zanikl výkon exekutorského úřadu, provádí namísto něj exekuční činnost i tzv. další činnost soudního exekutora (§ 17 odst. 1 exekučního řádu; viz Svoboda, K., Jícha, L., Krejsta, J., Hozman, D., Úšlová, V., Kocinec, J. a kol. Exekuční řád. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, komentář k § 17, dostupný v Beck-online; dále viz Kasíková, M. a kol. Exekuční řád. Komentář. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022,

pokračování

komentář k § 17, dostupný rovněž v Beck-online). Přitom ovšem zástupce soudního exekutora manažersky ani ekonomicky neřídí chod exekutorského úřadu, jenž jako soubor majetku náleží do pozůstalosti po zemřelém soudním exekutorovi (kárně odsouzeném). Mezi zástupcem soudního exekutora a dědici soudního exekutora, jehož výkon exekutorského úřadu zanikl, vznikají složité právní i ekonomické vztahy, které je třeba řešit ve vzájemné součinnosti (patrně při těchto jednáních poskytoval Mgr. Jan Valenta podporu své manželce Mgr. Lucii Valentové). Zastupování soudního exekutora je nadto otázkou přechodnou a v průběhu jeho trvání je nezbytné činit kroky k definitivnímu přesunu agendy exekutorského úřadu, jehož výkon zanikl (viz § 15 odst. 5, 6 a 7 exekučního řádu). S ohledem na tyto vztahy lze předpokládat, že Mgr. Lucie Valentová má zájem na co nejtěsnějším a nejvstřícnějším profesním (obchodním) vztahu s M. H., přičemž nelze dohlédnout, zda by její zájmy nemohly být ovlivněny, ať již přímo, nebo zprostředkovaně, i rozhodnutím o návrhu na obnovu řízení. Vztah mezi manžely je považován za vztah osob blízkých (viz § 22 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, nebo usnesení NSS ze dne 27. 5. 2021, č. j. Nao 94/2021-36). Lze proto předpokládat, že zájmy Mgr. Jana Valenty odpovídají zájmům jeho manželky.

[28] V usnesení ze dne 27. 5. 2021, č. j. Nao 94/2021-36, NSS posuzoval námitku podjatosti, která se opírala o skutečnost, že manžel soudkyně je advokátem v kanceláři, jejímž společníkem je zástupce žalobkyně. NSS vyloučil tuto soudkyni z projednávání a rozhodování ve věci. Shledal, že objektivní okolnosti, jako například profesní a ekonomické vazby mezi manželem soudkyně a zástupcem žalobkyně, mohou vyvolat pochybnosti o nestrannosti této soudkyně. NSS zdůraznil, že otázka podjatosti se hodnotí z objektivního hlediska a že v tomto případě existují okolnosti, které mohou navenek vzbuzovat pochybnosti o nezávislosti soudkyně.

[29] Obdobnou situaci lze shledat i v nyní posuzované věci. Jak již bylo výše uvedeno, vyloučení soudce z projednávání a rozhodování o věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti. Při posouzení otázky podjatosti soudce je třeba zdůraznit též zdání nezávislosti a nestrannosti nejen ve vztahu k účastníkům řízení, nýbrž i navenek, tedy vůči třetím osobám. NSS konstatuje, že pokud by o návrhu na obnovu řízení rozhodoval přisedící, jehož manželka byla jmenována zástupkyní soudního exekutora, jehož výkon exekutorského úřadu zanikl rozhodnutím kárného senátu, vůči němuž návrh na obnovu řízení směřuje, mohlo by to vzbudit u třetích osob závažné pochyby o nestrannosti přisedícího Mgr. Jana Valenty. Je tomu tak tím spíše, že mezi dědicem soudního exekutora odvolaného z výkonu exekutorského úřadu, jenž navrhuje obnovu řízení, a zástupkyní soudního exekutora existují právní vztahy a ekonomické zájmy související právě se zastupováním soudního exekutora.

[30] Ačkoliv se Mgr. Jan Valenta necítí být v dané věci podjatým a při hodnocení nestrannosti soudce je důležitý vnitřní psychický vztah soudce k dané věci, toto vnitřní rozpoložení je stěží přezkoumatelné. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat v rovině objektivní. NSS konstatuje, že zde existují objektivní okolnosti, které by mohly vést k pochybnostem o nepodjatosti Mgr. Jana Valenty. NSS proto nepovažuje za rozhodné, že tento přisedící sám nespatřuje důvod své podjatosti ve spolupráci jeho manželky s M. H. Podstatné je, že zde jsou okolnosti, které mohou navenek vzbuzovat pochybnosti o jeho nestrannosti.

[31] NSS proto rozhodl, že Mgr. Jan Valenta je vyloučen z projednávání a rozhodování o návrhu na obnovu kárného řízení. Oproti tomu ve vztahu ke zbývajícím členům kárného senátu neshledal důvod pro jejich vyloučení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. srpna 2024

Tomáš Kocourek
předseda senátu